

بازار قیصریہ لار نگین بر تارک فارس

محمد کاظم معتمد

انتشارات گنج علم

بہار ۱۳۹۶

سرشناسه	معتمد، محمدکاظم، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور	بازار قیصریه لار نگینی بر تارک فارس / محمدکاظم معتمد : ویراستار حکیمه زارع.
مشخصات نشر	شیراز: گنج علم، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۲۱۱ ص.: مصور(رنگی)، جدول.
شابک	978-600-97708-4-7: ۲۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۰۹ - ۲۱۱.
موضوع	بازار قیصریه
موضوع	(Qeysariyeh Market (Iran, Lar
موضوع	لار
موضوع	(Lar (Iran
موضوع	لار - تاریخ
موضوع	Lar (Iran) - History
رده بندی کتبره	۲۱۱۹DS۵ / الف ۷۱۳۹۶۲م
رده بندی دیویی	۶۳۵۲.۱۰۹
شماره کتابشناسی ملی	۴۷۲۰۷۱



بازار قیصریه لار نگینی بر تارک فارس

محمدکاظم معتمد

ناشر:	گنج علم
چاپ اول:	بهار ۱۳۹۶
ویراستار:	حکیمه زارع
صفحه آرا:	کلنوش بروسنان
طراح جلد:	فرید مظفری
شمارگان:	نسخه
قیمت:	۲۰۰۰۰ تومان

«کلیه ی حقوق چاپ و نشر محفوظ و متعلق به ناشر است.»

آدرس: شیراز - پارامونت، ابتدای خ قصر دشت، کوچه ۱، پلاک ۱ انتشارات گنج علم

تلفن: ۰۷۱۳-۲۳۰۴۰۱۷

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کسی تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف (ناشر) نشر یا پخش و عرضه کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست فصول و مندرجات آنها

۱۱ مقدمه

۱۳ فصل اول: شرح کلی استان فارس

۱۳ شناخت ویژگی‌های جغرافیایی و آب و هوایی استان فارس

۱۵ وجه تسمیه استان فارس

۱۵ مشخصات جغرافیایی

۱۷ صنایع دستی

آثار تاریخی مرکز استان فارس (شیراز)

۱۸ دیواره قرآن

۱۸ آرامگاه سید

۱۹ آرامگاه حافظ

۲۰ آرامگاه خواجوی کرمانی

۲۱ ارگ کریم خانی

۲۲ عمارت دیوانخانه

۲۳ قلعه کریم خانی

۲۳ باغ‌های تاریخی

۲۴ باغ ارم

۲۵ باغ عفیف آباد

۲۶ باغ دلگشا

۲۷ باغ جهان نما

۲۸ حرم حضرت احمد بن موسی (ع)

۲۹ معرفی مجموعه وکیل شیراز

۲۹ حمام وکیل

۳۰ بازار وکیل

۳۴ مسجد وکیل

۳۷ فصل دوم: معرفی شهرستان لارستان

۳۸ حوزه جغرافیایی لارستان بزرگ

۳۹ شهرستان لارستان

۴۰	بررسی تاریخی لارستان
۴۴	شهر جدید لار تنها شهر بدون کوچه در خاورمیانه
۴۴	شهر قدیم لار
۴۵	اقلیم لارستان
۵۷	پوشش گیاهی
۶۱	سردابه یا سرداب
۶۳	بادگیر
۶۴	ساباط
۶۵	آب انار
۶۹	زمین شناسی
۷۲	جهان شیب و منطقه بندی آنها در سطح شهر
۷۳	عوامل محدب کننده توسعه شهر
۷۶	سوغات و صنایع دستی لارستان
۷۶	زبان لاری
۷۷	فرهنگ لارستان
۷۸	معرفی برخی آثار و بناهای تاریخی شهر لار
۷۹	بازار قیصریه لار
۸۴	نوسازی بازار
۸۵	قلعه‌های قدیمی لارستان
۸۵	قلعه ازدها پیکر لارستان
۸۷	باغ‌های تاریخی
۸۷	باغ نشاط لار
۸۸	اماکن متبرکه و قدیمی لار
۸۹	مسجد جامع لار
۹۰	مسجد چهار برکه لار
۹۰	امامزاده میر علی بن حسین معروف به گنبد سبز
۹۱	حسینیه‌های قدیمی
۹۲	ساباطها
۹۴	مدارس قدیمی
۹۴	پل‌ها

۹۵	بادگیرهای لار
۹۶	مجموعه کاروانسراهای لارستان
۹۷	دنشیرها (دهن شیرها)
۹۸	خانه‌های قدیمی لار
۹۹	حمام‌ها

فصل سوم: تاریخچه شهرسازی و تحولات کالبدی شهر لار

۱۰۸	نقش موقعیت جغرافیای دربرپایی و شکل‌گیری شهر لار و موجودیت بازار
۱۱۲	تعیین محدوده بافت تاریخی شهرستان

معرفی عناصر موجود در بافت تاریخی

۱۱۵	مجتمع بازار قیصریه
۱۱۶	همیت و جایگاه بازار در شهر شرق اسلامی
۱۲۴	جایگاه بازار در مجموعه بافت شهری
۱۲۷	مطالعات پتانسیل‌سنجی
۱۳۰	معماری و بافت کالبدی بازار
۱۳۵	تقسیم‌بندی فضای بازار
۱۴۴	نقش مذهب در طراحی بازار
۱۴۹	ساختار معماری بازار قیصریه لار
۱۵۲	میدان شهید نصیری (هفتم تیر یا شروس سابق)
۱۵۴	کاروانسراها
۱۵۷	بررسی ساختار محیطی و کالبدی کاروانسراها و روشن‌سازی

فصل چهارم: مقایسه بافت تاریخی لار و اصفهان

۱۶۳	میدان امام علی (میدان عتیق اصفهان)
۱۶۸	ویژگیهای معماری
۱۷۰	پیشینه تاریخی و معماری بازار قیصریه لارستان
۱۷۴	مباحث نظری مرمت (مرمت و مرمت شهری)
۱۷۵	اصول طراحی مجموعه بازار قیصریه و بناهای اطراف آن
۱۷۶	طرحی برای نوسازی بافت فرسوده اطراف بازار قیصریه لار
۱۷۸	خصوصیات اقتصادی بافت فرسوده اطراف قیصریه

معرفی عناصر پیشنهادی در مجموعه

۱۸۹	فرهنگسرا
۱۹۰	مجتمع تجاری
۱۹۴	اصول طراحی میدان هفتم تیر (خروس سابق)
۱۹۷	بانک ملی ایران (شعبه بازار)
۱۹۹	اصول طراحی کاروانسراهای نو و گلشن
۲۰۱	نقشه کل مجموعه
۲۰۳	نمونه تصاویر ماکت
۲۰۵	سخن آخر
۲۰۷	تعریف اماکن
۲۰۹	منابع و مأخذ

www.ketabini

مقدمه

«شناخت هر پدیده‌ای، به درجه شناخت ما از فرآیند تاریخی آن بستگی دارد. فرآیند تاریخی ما بدین معنا نیست که هر پدیده را در بستر تاریخی آن منجمد کرده و از پدیده‌ای سیال، شیشی جامد بسازیم، فرآیند تاریخی بر آن است که نحوه شکل‌گیری پدیده و عناصر مؤثر در آن را کشف کرده و سپس آن را در طول زمان مورد بررسی قرار دهد.

آنچه در این فرآیند اهمیت دارد، ادراک درست از شرایط عام و شرایط خاصی است که بر تحول پدیده و سببیت آن مؤثر می‌افتد. مکان و زمان به عنوان شرایط عام؛ و دو عنصر اقتصادی - سیاسی و اجتماعی - فرهنگی به عنوان شرایط خاص، در شناخت فرآیند تاریخی پدیده نقش و اهمیت خاص بر خود می‌پذیرند. ... بدین اعتبار، شناخت هر پدیده و درک فرآیند تاریخی و تحول آن به این دلیل اهمیت دارد که به مدد آن می‌توان به مسائل، تنگناها و سببالات مطروحه در وضع موجود پدیده پاسخ گفت و یا به سخنی بهتر، عوامل «چرایی» وضع موجود را باز شناخت».

آثار گرانقدر تاریخی - فرهنگی سالها و قرن‌ها ارزش‌ها و معنای خود را با خود و در خود چون گوهری گرانبها حفظ کرده و آنقدر به آن ارزش‌ها و معنای ششیده تا به نسل ما رسیده، که این ما را موظف به حفظ آنها و نیز حفظ ارزش‌های زنده آنها می‌کند تا آن را برای نسل‌های آینده و نیز بشریت حفظ کنیم. بازارها فضایی در هر شهر هستند که می‌توان آنها را نه تنها یک پدیده‌ای با کارکرد مهم اقتصادی محسوب کرد، بلکه می‌توان آن را یک پدیده زنده فرهنگی - اجتماعی در نظر گرفت که بخشی از هویت افراد آن شهر را به نوعی می‌توان در آن جستجو کرد.

مردمی که ابعادی از زندگی خود از جمله معیشت، ارتباطات و... که در مجموع، هویت آنان را تشکیل می‌دهد را در همین فضا زیست و تجربه می‌کنند و سال‌ها و از

نسلی به نسل بعد آن را منتقل می‌کنند. با چنین برداشتی از فرآیند تاریخی، در این کتاب شاید بتوان شهر لارستان را در گذشته موجود آن باز شناخت، ویژگی‌های آن را تبیین کرد و یکی از ارزشمندترین بناهای ایران و جهان که همچون نگینی در مرکز شهر قدیم لارستان بزرگ می‌درخشد را احیاء و آینده‌ای زیباتر برای آن ترسیم نمود.

«لارستان» سرزمینی به وسعت «تشنگی»

به بلندای «اژه» عشق»

به اسد تمامت نخل‌های «موزیری»

در مرز «برک‌های» ممرش «امید»

هرکجا برکه‌ای نشسته به خار، دوی آنجاست مرز لارستان

گر بهارش بگسترد دامن می‌برد قالی بهارستان!...

(مورخ لاری، ۱۳۷۱، ص ۱۱)